

הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ, בית הספר למוזיקה ע"ש בוכמן-מהטה
שם הקורס : מתודיקה של הוראת הכינור והוויולה
 Violin and Viola Pedagogy

שנתى, תשע"ז
 שיעור-תרגום, 4 ש"ס

שם המרצה : ד"ר לילך לבנון
 טל : 054-4599209
 דוא"ל : levanonl@post.tau.ac.il

שיעור קבלה
 לפי תיאום מראש

תיאור הקורס

מטרת הקורס היא להציג דרכי וגישות להוראת הנגינה בכינור ובוויולה, ולתת לסטודנטים יסודות וכליים להתמודדות עם ההוראה היחידנית, הן מבחינת הבניית האלמנטים הטכניים והמוסיקליים, והן בהיכרות עם הרפרטואר המתודרי לכליים אלה.

בשנה הראשונה של הקורס יינתן דגש על הוראת הנגינה בשנים הראשונות, תוך התיחסות לאלמנטים תنوוניים-טכניים ולגישה הווייתית ומוזיקלית, וכן היכרות עם ספרות מתודית המתאימה לשלבים הראשונים בהוראת הכינור והוויולה.

השנה השנייה של הקורס תבחן את היוצרותן של אסכולות הוראה שונות, וכן עמוקה בהוראה ברמה גבוהה יותר, תוך התיחסות לסגנונות מוזיקליים שונים ולשכלול היכולות הטכניות והמוסיקליות הקיימות אצל התלמיד המתתקדם.

The purpose of the course is to clarify the technical and methodical foundations of teaching violin and viola. Pedagogical repertoire for both instruments will be discussed, as well as technical and musical aspects.

The first year of the two will focus on the early stages of playing, looking at technical and musical elements, as well as different instructional books suited for this level.

The second year will focus on different schools, looking at advanced technical and musical aspects, as well as stylistic awareness and its place in teaching the advanced student.

דרישות הקורס

nocחות והשתתפות פעילה בשיעורים, הכרת הרפרטואר המוצג בשיעורים, הגשת עבודות, בחינה, שיעור לדוגמה.

מרכיבי הציון הסופי

50% השתתפות פעילה בשיעורים, 25% הגשת עבודות, 25% בחינה מסכמת.

מתודיקה של הוראת הנגינה בכינור ובויוולה

שנה א' – ד"ר לילך לבנון

א. שלבים ראשוניים:

- המורה בשיעור היחידני ; מה מלמד המורה לנגינה ; התלמיד הצער והמתחל המבוגר.
- הכנה ללימוד הנגינה בכינור ובויוולה – הכרת התלמידים, התאמת גודל כלי ואביזרים נלוויים (קשת, סנטריית, כרית...), משחקי הכנה לנגינה.
- השיעורים הראשונים (அகித' צלי וקשת, קריית תווים, קצב).

ב. המשך הלימוד במסגרת הפוזיציה הראשונה בלבד:

האלמנטים הנלמדים וסדר הופעתם : יד שמאל – מצב בסיסי, סוג תנועות שמאל, שינויים כרומטיים ; ריתמוס ; צורות נגינה (לגטו, סטקטו...); תרגול בMITERS פתוחים ; שילוב שירים מוכרים בחומר הלימוד והתאמתם לרמות הנגינה ; יד ימין – מהירות קשת וכמה קשת ; DINAMIKA בסיסית ; כפולים.

ג. סוגים ספרי לימוד:

- מתודה – מהי. מתודות היסטוריות לעומת מודרניות. היכרות עם מתודות שונות, המיעדות לסטודנטים בرمמות שונות, מארצאות שונות.
- ספרי טכניקה וסולמות – מה מטרתם. היכרות עם ספרים מסווג זה במסגרת הפוזיציה הראשונה בלבד. גישות שונות להוראת הסולם.
- ספרי אטיאודים ואנגולוגיות אטיאודים – בפוזיציה הראשונה בלבד. ניתוח אטיאודים.
- יצירות קצרות וקונצ'רטו – סקירת רפרטואר זה במסגרת הפוזיציה הראשונה בלבד.

ד. נגינה במסגרת של 3 פוזיציות + ויבורטו:

- הכנה לפוזיציות ; סדר לימוד הפוזיציות (2, 3, 1/2) ; הפרדה בין לימוד הפוזיציות עצמן ללימוד המעברים ביןיהם ; סוג מעברי פוזיציות.
- רפרטואר מתודדי : מתודות וספרי פוזיציות, ספרי טכניקה, אטיאודים, יצירות קצרות וקונצ'רטו במנעד של שתי פוזיציות ושלוש פוזיציות.
- בויוולה – שילוב קריית מפתח סול ותרגול המעבר בין שני המפתחות.
- הכנה לויבורטו ; סוג ויבורטו.

ה. רפרטואר במסגרת של 3 פוזיציות:

מרפרטואר מתודדי לרפרטואר "אמיתי" – יצירות מתוקפת הברוק ועד למאה העשרים. המשך פיתוח טכניקה, ריתמוס, DINAMIKA, קישוטים שונים במסגרת 3 פוזיציות. התיחסות לרפרטואר מקוריו לויוולה ולכינור.

ו. מאמר: כיצד להתאמן:

הצעות שונות של גדולי המורים בעבר (אוואר, פלש, גלמיין, מנוחין) לגבי השאלה – כיצד להפיק את המיטב משענות האימון? האם תפקדו של המורה למד כיצד להתאמן? ואם כן – כיצד?

מتدיקה של הוראת הנגינה בכינור ובויוולה שנה ב' – ד"ר לילך לבנון

א. סקירה היסטורית:

התפתחות כלי הקשת והוראת כלי הקשת מתkopfat הברוק ועד ימינו; היוזרות האסcoleה הפרנקו-בלגית והאסcoleה הרוסית; שינויים בעמיה העשרים עם שילוב הוראה קבוצתית לכלי קשת.

ב. המשך הלימוד – הפזיציות הגבוהות:

רפרטואר מתודי רלונטי – ספרי לימוד פוזיציות, ספרי טכניקה, אטיוודים, יצירות. רפרטואר "אמיתי" המותאם לרמה זו בכינור ובויוולה. בניטת "תוכנית" עבר התלמיד – סגנונות שונים ותקופות שונות בהתאם לרמה השונה.

ג. הסולם – השוואת גישות:

הציג גישות שונות לתרגול הסולמות בכל הפזיציות (פלש, גלמיון, פרימרו, רוברט ישראל) והשוואה ביניהן. הצצה לתרגול הסולמות במתודות ההיסטוריות (באין, צ'פץ'יק...).

ד. תיקוניים:

לכיתה מצטרף תלמיד שעבר ממורה אחר – מה לתקן וכיצד? באיזה סדר? האם ניתן לשלב תיקונים וחתקדים בו-זמנית? רפרטואר מותאים לתיקונים בגילאים השונים וברמות השונות.

ה. מעבר מכינור לוויולה:

למי שהתחילה בכינור ומעוניין לעבור לנגן בוויולה – متى כדאי? מהם ההבדלים בין שני הכלים? כיצד למד קריאת מפתח דו? מהם הדושים בלימוד הנגינה בוויולה לעומת הנגינה בכינור? היכרות עם רפרטואר המועדף למטרה זו.

ו. מאמר: נגינה "מוזיקלית"

כיצד ניתן ללמד ילדים להביע מוזיקליות? מהם האלמנטים הטכניים הרלוונטיים? מהו הידע הנדרש מהם כדי שיוכלו ליישם זאת? האם ניתן בכלל ללמד נגינה "מוזיקלית"?